

Cuprins

PARTEA I. TEORIA GENERALĂ A STATULUI	5
TITLUL I. TERITORIUL	7
CAPITOLUL 1. NOȚIUNEA DE TERITORIU	7
CAPITOLUL 2. DELIMITAREA TERITORIULUI	8
CAPITOLUL 3. INDIVIZIBILITATEA TERITORIULUI	10
Secțiunea 1. Inalienabilitatea teritoriului	10
Secțiunea a 2-a. Uniformitatea dreptului aplicabil	11
CAPITOLUL 4. ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ A TERITORIULUI ROMÂNIEI	12
Secțiunea 1. Formele de amenajare administrativă a teritoriului României	12
Secțiunea a 2-a. Formele juridice ale reorganizării administrative a teritoriului	13
§1. Reorganizarea constituțională	13
§2. Reorganizarea legală	14
TITLUL II. POPULAȚIA	15
CAPITOLUL 1. CETĂȚENII	15
Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie și coordonatele juridice ale acesteia	15
Secțiunea a 2-a. Sisteme și modalități de dobândire a cetățeniei	17
Secțiunea a 3-a. Reglementarea juridică a cetățeniei române	17
§1. Principiile cetățeniei române	18
§2. Dovada cetățeniei române	18
§3. Cetățenia de onoare	19
§4. Multipla cetățenie	19
Secțiunea a 4-a. Modurile de dobândire a cetățeniei române	19
§1. Dobândirea cetățeniei române prin naștere	19
§2. Dobândirea cetățeniei române prin adopție	20
§3. Dobândirea cetățeniei române la cerere	20
§4. Redobândirea cetățeniei române	21
§5. Procedura de acordare a cetățeniei române	22
Secțiunea a 5-a. Modurile de pierdere a cetățeniei române	24
§1. Retragera cetățeniei române	24
§2. Renunțarea la cetățenia română	25
§3. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române	27
Secțiunea a 6-a. Cetățenii români în străinătate	27
CAPITOLUL 2. STRĂINII ȘI APATRIZII	29
Secțiunea 1. Regimul juridic al străinilor	29
§1. Formele regimului juridic aplicabil străinilor	29

§2. Regimul juridic al străinilor din România	30
Secțiunea a 2-a. Regimul juridic al apatrizilor	33
TITLUL III. SUVERANITATEA ȘI RAPORTURILE STATULUI CU DREPTUL	34
CAPITOLUL I. SUVERANITATEA	34
Secțiunea 1. Teoriile juridice privind suveranitatea	35
§1. Teoria suveranității naționale și guvernământul reprezentativ	35
§2. Teoria suveranității populare și guvernământul semi-direct	35
Secțiunea a 2-a. Titularul și exercițiul suveranității	42
Secțiunea a 3-a. Conținutul suveranității	44
§1. Suveranitatea internă	44
§2. Suveranitatea externă	44
CAPITOLUL II. RELAȚIILE STATULUI CU DREPTUL – STATUL DE DREPT	46
Secțiunea 1. Trăsăturile statului de drept	46
§1. Caracterul public al normelor juridice	46
§2. Claritatea dreptului	47
§3. Completitudinea dreptului	47
§4. Neretroactivitatea normelor juridice	47
§5. Caracterul previzibil al normelor juridice	48
Secțiunea a 2-a. Mecanismele fundamentale ale statului de drept	48
§1. Principiul separației puterilor în stat	48
§2. Principiul ierarhiei normative	51
TITLUL IV. STRUCTURI ASOCIATIVE DE LA NIVELUL SOCIETĂȚII CIVILE	54
CAPITOLUL I. PARTIDELE POLITICE	54
Secțiunea 1. Apariția și definiția partidelor politice	54
Secțiunea a 2-a. Tipologia partidelor politice	55
Secțiunea a 3-a. Partidele politice din România	56
§1. Consacrarea constituțională a partidelor politice	56
§2. Consacrarea legală a partidelor politice	60
CAPITOLUL II. SINDICATELE, PATRONATELE ȘI ASOCIAȚIILE PROFESIONALE	64
Secțiunea 1. Coordonatele constituționale ale sindicatelor, patronatelor și asociațiilor profesionale	64
Secțiunea a 2-a. Libertatea de a constitui structuri asociative și de a adera sau nu la acestea	65
CAPITOLUL III. CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	67
Secțiunea 1. Structura organizatorică a Consiliului Economic și Social	67
Secțiunea a 2-a. Mandatul membrilor Consiliului Economic și Social	68

Secțiunea a 3-a. Atribuțiile Consiliului Economic și Social	68
Secțiunea a 4-a. Funcționarea Consiliului Economic și Social	69
Secțiunea a 5-a. Puterile și actele juridice ale Consiliului Economic și Social	70
§1. Puterea de avizare	70
§2. Puterea de a emite recomandări și puncte de vedere	70
§3. Puterea de investigare	70
TITLUL V. PRINCIPII CONSTITUȚIONALE DE ORGANIZARE A	
STATULUI UNITAR ROMÂN	71
CAPITOLUL 1. PRINCIPIUL DESCENTRALIZĂRII	72
Secțiunea 1. Regimul juridic al descentralizării	72
§1. Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale	72
§2. Carta europeană a autonomiei locale	73
Secțiunea a 2-a. Valențele juridice ale descentralizării	75
Secțiunea a 3-a. Formele descentralizării	76
§1. Descentralizarea teritorială	76
§2. Descentralizarea tehnică	77
Secțiunea a 4-a. Condițiile efectivizării descentralizării	77
§1. Existența personalității juridice a autorităților descentralizate	78
§2. Independența (autonomia) a autorităților descentralizate	78
§3. Disponerea de mijloace suficiente	78
Secțiunea a 5-a. Distincții față de alte instituții	79
§1. Descentralizarea și statul federal	79
§2. Descentralizarea și deconcentrarea	80
Secțiunea a 6-a. Consecințele normative ale principiului descentralizării	80
CAPITOLUL 2. PRINCIPIUL AUTONOMIEI LOCALE – LIBERTATEA DE	
ADMINISTRARE A COLECTIVITĂȚILOR LOCALE	82
Secțiunea 1. Regimul juridic al autonomiei locale	83
Secțiunea a 2-a. Autonomia locală și titularul liberei administrări	84
§1. Consecințele normative ale principiului autonomiei locale	84
§2. Colectivitățile locale – titulari ai liberei administrări	85
Secțiunea a 3-a. Condițiile liberei administrări a colectivităților locale	86
§1. Personalitatea morală a colectivităților locale	86
§2. Alegerea organelor de conducere ale colectivităților locale	87
Secțiunea a 4-a. Mijloacele de efectivizare a liberei administrări	87
§1. Puterea de reglementare a autorităților locale	88
§2. Libertatea contractuală a autorităților locale	89
§3. Mijloacele financiare ale autorităților locale	90
Secțiunea a 5-a. Domeniul liberei administrări	94
§1. Protecția față de stat	94
§2. Protecția față de alte persoane juridice de drept public	95
Secțiunea a 6-a. Limitele liberei administrări	96
§1. Indivizibilitatea suveranității	96
§2. Indivizibilitatea teritoriului	96
§3. Indivizibilitatea poporului	97

CAPITOLUL 3. PRINCIPIUL DECONCENTRĂRII	98
Secțiunea 1. Fundamentul juridic al principiului	98
Secțiunea a 2-a. Instituția juridică a deconcentrării	99
§1. Coordonatele generale ale instituției	99
§2. Critica definiției legale a deconcentrării	99
Secțiunea a 3-a. Consecințele juridice ale principiului deconcentrării	100
§1. Obligația negativă de limitare a intervențiilor de natură decizională directe ale statului	100
§2. Obligația statului de a asigura mijloacele concrete prin care să se realizeze deconcentrarea	101
§3. Obligația pozitivă de transmitere a unor competențe de natură administrativă reale autorităților publice numite	101
Secțiunea a 4-a. Dreptul de tutelă administrativă	102
Secțiunea a 5-a. Consecințele juridice ale dreptului constituțional de tutelă al prefectului	104
§1. Obligația de efectuare a controlului legalității	104
§2. Obligația de a sesiza instanța de contencios administrativ în cazul constatării stării de nelegalitate a actului controlat	104
§3. Obligația de transmitere a actelor adoptate în vederea efectuării controlului de legalitate	105
§4. Condițiile necesare pentru dobândirea de caracter executoriu de către actele adoptate	106
§5. Obligația de control al legalității într-un termen rezonabil	106
§6. Obligația de informare a emitentului cu privire la starea de nelegalitate a actului controlat	107
 TITLUL VI. LIMBA OFICIALĂ, LIMBILE MINORITARE ȘI ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ	108
CAPITOLUL 1. LIMBA OFICIALĂ	109
Secțiunea 1. Caracterul normativ al principiului și poziția Curții Constituționale române	109
Secțiunea a 2-a. Poziția Consiliului Constituțional francez	111
Secțiunea a 3-a. Consecințele normative ale declarării limbii române ca limbă oficială	111
 CAPITOLUL 2. LIMBILE MINORITARE	113
CAPITOLUL 3. LIMBA OFICIALĂ ȘI LIMBILE MINORITARE ÎN CONFLICT? ..	114
CAPITOLUL 4. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ DIN ROMÂNIA ȘI UTILIZAREA LIMBILOR MINORITARE ÎN VIAȚA PUBLICĂ	116
Secțiunea 1. Obligația generală a instituțiilor administrației publice de a utiliza limba oficială a statului	117
Secțiunea a 2-a Interdicția restrângerilor în materie de libertate în cadrul administrației publice ca rezultat al utilizării unei alte limbi decât limba oficială	119

PARTEA A II-A. REGIMUL INSTITUȚIILOR POLITICE	121
TITLUL I. PARLAMENTUL ROMÂNIEI	123
CAPITOLUL I. ROLUL ȘI STRUCTURA PARLAMENTULUI	123
Secțiunea 1 Rolul Parlamentului.....	123
Secțiunea a 2-a Structura Parlamentului: bicamerismul.....	124
CAPITOLUL II. MANDATUL, ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA PARLAMENTULUI	128
Secțiunea 1. Alegerea Camerelor și durata mandatului	128
§1. Alegerea Camerelor	128
§2. Durata mandatului Camerelor.....	131
Secțiunea a 2-a. Organizarea internă a Parlamentului.....	132
§1. Autonomia regulamentară și bugetară a Camerelor.....	132
§2. Președintele Camerei	135
§3. Biroul permanent	145
§4. Comitetul liderilor grupurilor parlamentare.....	146
§5. Grupurile parlamentare	147
§6. Comisiile parlamentare	152
Secțiunea a 3-a. Desfășurarea lucrărilor Parlamentului	156
§1. Ședințele Camerelor.....	156
§2. Sesiunea	158
Secțiunea a 4-a. Actele juridice și cvorumul legal	159
§1. Actele juridice ale Parlamentului.....	160
§2. Cvorumul legal	173
CAPITOLUL II. STATUTUL PARLAMENTARILOR	175
Secțiunea 1. Mandatul parlamentar.....	175
§1. Mandatul parlamentar și caracterele acestuia	175
§2. Durata mandatului parlamentar.....	181
Secțiunea a 2-a. Protecția mandatului parlamentar	182
§1. Incompatibilitățile	182
§2. Imunitatea parlamentară	183
CAPITOLUL V. CONSILIUL LEGISLATIV	188
Secțiunea 1. Structura organizatorică a Consiliului Legislativ	188
Secțiunea a 2-a. Mandatul personalului Consiliului Legislativ.....	189
§1. Condițiile specifice de numire în funcție a personalului Consiliului Legislativ	189
§2. Incompatibilitățile	189
Secțiunea a 3-a. Atribuțiile Consiliului Legislativ	189
Secțiunea a 4-a. Puterile Consiliului Legislativ	190
§1. Puterea de avizare	190
§2. Puterea de investigare	191
§3. Puterea de a sesiza organele statului.....	191

TITLUL II. PREȘEDINTELE ROMÂNIEI	192
CAPITOLUL I. ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI	192
§1. Reprezentarea statului	192
§2. Garantarea independenței naționale, a unității și a integrității teritoriale a țării	196
§3. Asigurarea medierii între puterile statului, precum și între stat și societate, pentru a veghea la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice	197
§4. Garantarea îndeplinirii obligațiilor asumate de România față de Uniunea Europeană	199
Secțiunea a 2-a. Atribuțiile Președintelui	199
§1. Atribuții ale Președintelui în raport cu Guvernul	199
§2. Atribuții ale Președintelui în raport cu Parlamentul	211
§3. Atribuții ale Președintelui în raport cu autoritățile jurisdicționale	218
§4. Atribuții ale Președintelui în domeniul apărării și măsuri excepționale	219
CAPITOLUL II. MANDATUL PREZIDENȚIAL	227
Secțiunea 1. Alegerea președintelui	227
Secțiunea a 2-a. Validarea mandatului și depunerea jurământului	229
§1. Validarea mandatului	229
§2. Depunerea jurământului de credință	230
Secțiunea a 3-a. Durata mandatului	230
Secțiunea a 4-a. Vacanța și interimatul funcției	231
§1. Vacanța funcției	231
§2. Interimatul funcției	232
Secțiunea a 5-a. Protecția mandatului – incompatibilități și imunități	234
§1. Incompatibilitățile funcției de Președinte	234
§2. Imunitatea prezidențială	235
Secțiunea a 6-a. Răspunderea președintelui	237
§1. Suspendarea și demiterea din funcție a Președintelui	237
§2. Punerea sub acuzare a Președintelui pentru înaltă trădare	238
§3. Răspunderea președintelui interimar	241
Secțiunea a 7-a. Actele Președintelui	241
§1. Actele juridice ale Președintelui	241
§2. Controlul actelor juridice ale Președintelui	242
TITLUL III. GUVERNUL ȘI ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ DE SPECIALITATE	244
CAPITOLUL I. GUVERNUL	244
Secțiunea 1. Cadrul normativ	244
Secțiunea a 2-a. Rolul și funcțiile Guvernului	244
§1. Rolul Guvernului	244
§2. Funcțiile Guvernului	246
Secțiunea a 3-a. Formarea Guvernului	247
Secțiunea a 4-a. Structura Guvernului și statutul membrilor săi	248

§1. Structura Guvernului.....	248
§2. Statutul membrilor Guvernului.....	249
Secțiunea a 5-a. Atribuțiile Guvernului.....	251
Secțiunea a 6-a. Funcționarea și actele juridice ale Guvernului.....	252
§1. Funcționarea Guvernului	252
§2. Actele juridice ale Guvernului	252
§3. Ordonanțele de urgență	254
Secțiunea a 7-a. Organizarea aparatului de lucru al Guvernului	264
§1. Secretariatul General al Guvernului.....	264
§2. Departamentul.....	265
Secțiunea a 8-a. Primul-ministru	265
CAPITOLUL II. ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ DE SPECIALITATE	267
Secțiunea 1. Ministerele	267
§1. Cadrul juridic al ministerelor	267
§2. Înființarea ministerelor	267
§3. Organizarea și funcționarea ministerelor	268
§4. Conducerea ministerelor	269
Secțiunea a 2-a. Organele centrale de specialitate subordonate	269
Secțiunea a 3-a. Autoritățile administrative autonome	272
§1. Cadrul normativ al autorităților administrative autonome.....	272
§2. Consecințele normative ale consacrării constituționale a autorităților administrative autonome	273
§3. Crearea autorităților administrative autonome.....	275
Secțiunea a 4-a. Consiliul Suprem de Apărare a Țării	278
§1. Structura organizatorică.....	279
§2. Atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare a Țării.....	280
§3. Puterile Consiliului Suprem de Apărare a Țării.....	281
TITLUL IV. AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ.....	282
CAPITOLUL I. INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI.....	282
Secțiunea 1. Justiția și statutul judecătorului	282
§1. Justiția	282
§2. Statutul judecătorilor.....	285
Secțiunea a 2-a. Înfăptuirea justiției	288
§1. Organizarea instanțelor prin care se înfăptuiește justiția	288
§2. Competența instanțelor prin care se înfăptuiește justiția	289
§3. Instanțele extraordinare și instanțele specializate	291
§4. Folosirea limbii materne și a interpretului în justiție	292
CAPITOLUL II. MINISTERUL PUBLIC	294
Secțiunea 1. Rolul și organizarea activității Ministerului Public	294
§1. Rolul Ministerului Public.....	294
§2. Organizarea activității Ministerului Public	294
Secțiunea a 2-a. Statutul procurorilor.....	294

§1. Principiile activității desfășurate de procurori	294
§2. Incompatibilități	296
CAPITOLUL III. CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	297
Secțiunea 1. Structura organizatorică a Consiliului Superior al Magistraturii	297
Secțiunea a 2-a. Mandatul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii	299
§1. Durata mandatului	299
§2. Încetarea mandatului	302
§3. Răspunderea membrilor	302
Secțiunea a 3-a. Funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii	303
§1. Președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii	303
§2. Lucrările Consiliului Superior al Magistraturii	303
§3. Actele Consiliului Superior al Magistraturii	304
Secțiunea a 4-a. Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii	305
Secțiunea a 5-a. Puterile Consiliului Superior al Magistraturii	305
§1. Puterea de investigare	305
§2. Puterea de avizare și de emitere de puncte de vedere	305
§3. Puterea de sancționare	306
TITLUL V. MIJLOACELE DE PRESIUNE ÎNTRE PUTERI ÎN STATUL ROMÂN DE DREPT	307
CAPITOLUL I. PROCEDEEELE RĂSPUNDERII MINISTERIALE	307
Secțiunea 1. Angajarea răspunderii Guvernului	307
§1. Procedura angajării răspunderii	308
§2. Formele angajării răspunderii	313
§3. Controlul constituționalității procedurii	314
Secțiunea a 2-a. Moțiunea de cenzură	319
§1. Titularii dreptului de a iniția o moțiune de cenzură	320
§2. Tipologia moțiunii de cenzură	320
§3. Procedura și efectele moțiunii de cenzură	321
§4. Controlul constituționalității moțiunii de cenzură?	323
CAPITOLUL II. MIJLOACE DE PRESIUNE DINSPRE EXECUTIV ÎNSPRE LEGISLATIV	325
Secțiunea 1. Dizolvarea Parlamentului	325
Secțiunea a 2-a. Dreptul de a cere reexaminarea legii	327
CAPITOLUL III. MIJLOACE DE PRESIUNE DINSPRE LEGISLATIV ÎNSPRE EXECUTIV	329
Secțiunea 1. Întrebările	329
§1. Cadrul general	329
§2. Tipologia întrebărilor	330
§3. Sancțiunea obligației de răspuns	330
Secțiunea a 2-a. Interpelările	331
§1. Cadrul general	331

§2. Interpelările adresate primului-ministru	332
§3. Dezbaterile politice	332
Secțiunea a 3-a. Moțiunea simplă	332
§1. Procedura moțiunii simple	332
§2. Efectele moțiunii simple	333
Secțiunea a 4-a. Suspendarea din funcție a Președintelui	335
§1. Cauzele suspendării din funcție	335
§2. Etapele procedurii de suspendare din funcție	339
§3. Constituționalitatea comisiei comune de anchetă a faptelor imputate	340
§4. Procedura de suspendare Președintelui potrivit Proiectului de revizuire a Constituției din iunie 2011	342
TITLUL VI. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI	344
CAPITOLUL I. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII CONSTITUȚIONALE	344
Secțiunea 1. Compunerea Curții Constituționale	344
Secțiunea a 2-a. Statutul judecătorilor Curții Constituționale	345
§1. Condițiile de acces și numirea judecătorilor	345
§2. Mandatul judecătorilor	346
§3. Independența și inamovibilitatea judecătorilor	346
§4. Incompatibilități și interdicții	347
§5. Imunitatea judecătorilor	348
§6. Răspunderea judecătorilor	348
Secțiunea a 3-a. Organizarea internă a Curții Constituționale	350
§1. Președintele Curții Constituționale	350
§2. Plenul Curții Constituționale	351
§3. Personalul Curții Constituționale	351
CAPITOLUL II. ATRIBUȚIILE CURȚII CONSTITUȚIONALE	353
Secțiunea 1. Atribuții de control	353
§1. Controlul constituționalității normelor	353
§2. Controlul procedurilor electorale și de consultare populară	386
§3. Controlul partidelor politice: judecarea contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic	390
Secțiunea a 2-a. Atribuții de mediere	392
§1. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice	392
Secțiunea a 3-a. Atribuții consultative	402
§1. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României	402
§2. Emiterea de aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României	402
CAPITOLUL III. ACTELE JURIDICE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	404
Secțiunea 1. Deciziile	405
§1. Tipologia deciziilor Curții Constituționale	405

§2. Obligatorietatea deciziilor Curții Constituționale	415
Secțiunea a 2-a. Hotărârile și avizele	430
CAPITOLUL IV. PROCESUL CONSTITUȚIONAL	431
Secțiunea 1. Sesizarea Curții Constituționale	431
Secțiunea a 2-a. Reguli procedurale specifice procedurii jurisdicționale a Curții Constituționale	433
Secțiunea a 3-a. Activitatea premergătoare ședinței de dezbateri	434
Secțiunea a 4-a. Activitatea în timpul ședinței de dezbateri	436
Secțiunea a 5-a. Activitatea în timpul ședinței de deliberare	437
Secțiunea a 6-a. Activitatea ulterioară ședinței de pronunțare	437
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	439